

ENTREVISTA A JOSEP FORTEZA-REY, PRESIDENT DE LA FEDERACIÓ HOTELERA DE MALLORCA

«Cal detenir l'eufòria de noves inversions»

Respectuós amb el medi ambient i partidari de posar fi al fet que el turisme vaja a remolc dels esdeveniments, Josep Forteza-Rey (Palma, 1945), assenyala com a paraules clau en política turística la reconversió, l'augment de competitivitat i la modernització. Cent mil milions de pessetes i unitat d'acció són, però, condició 'sine qua non' per a trencar la crisi.

Miquel Payeras

Josep Forteza-Rey ocupa, des de l'agost de 1988, la presidència de la Federació Hotelera de Mallorca. Un càrrec que el situa al cim d'una carrera professional dedicada quasi en exclusiva al món de l'hostaleria: estudis a l'Escola de Turisme dels Jesuïtes, primeres temptejos en la professió com a recepcionista i després, una sòlida ascensió fins al càrrec de director d'hotel. El salt a la presidència de la Federació està, doncs, justificat. I ha estat precisament amb Forteza-Rey al capdavant quan la Federació ha conegut una transcendència pública que no havia tingut mai, amb pronunciaments contundents, com el que va protagonitzar fa unes setmanes, quan els hotelers es van oposar a la urbanització de Cala Mondragó, un dels últims reductes quasi verges que queden a Mallorca.

—*Parlant de turisme és inevitable fer referència a la suposada crisi d'enguany. Tothom espera una minva de turistes considerable.*

—Sí, és cert. La quantificació exacta de la baixada en passatgers, el mes de juny, s'ha situat en un 5 o 6 % en nombre de persones que han arribat a través de l'aeroport de Palma. Si parlem d'hotels, com que enguany hi ha més places, aquests percentatges es multipliquen per 2 o per 3, és a dir, parlem d'un 15 a un 20 % menys de turistes als hotels.

—*¿I això quin cost econòmic pot comportar?*

—Encara no ho podem saber. Però hi ha factors que podem començar a contemplar, des del punt de vista econòmic. Si fins ara un hotel de classe mitjana tenia un preu de 2.800 o 3.000 pessetes la nit i enguany hi ha ofertes de la mateixa categoria que estan al

50 % d'aquest valor, i els elements de cost són els mateixos, ocorre que els beneficis cada vegada minven més. I sempre hem funcionat amb un percentatge d'ocupació d'entre el 80 i el 90 %, amb marges de benefici petit però suficient gràcies a la gran quantitat de turistes, i de sobte l'ocupació disminueix, lògicament els beneficis també. I això durà, ja a partir d'enguany, a un procés de degradació del turisme pel que fa a allotjament. Aquest, a poc a poc, es descapitalitzarà, no serà capaç de tornar a invertir i no tindrè prou força per a millorar de forma adient els nostres establiments per a d'aquí a uns anys. Ara som plenament competitius, però si no tenim els mitjans i la inquietud per millorar la planta hotelera, d'aquí a uns cinc anys això no serà així.

I per altra banda voldria dir que enguany han passat pels nostres aeroports 7.300.000 persones, i això és molt. Qualsevol política expansionista que vulgui resoldre el problema turístic incrementant la vinguda de turistes per a omplir els hotels, i continuar construint, i continuar possibilitant que en vinguin més i més, s'està equivocant. És un greu error de base.

—*No obstant, sembla que l'oferta augmenta any rere any, mentre que la demanda baixa...*

—Els tres darrers anys hi ha hagut un increment de 20.000 places per any, és a dir, 60.000 places. I clar, cada plaça té una ocupació d'uns 10 dies per turista, i així es comprèn que es necessitin molts turistes per a ocupar les noves places. L'efecte multiplicador és tremend. Resulta que per a omplir aquestes 60.000 places hauríem de tenir una barbaritat més de turistes que fa 3 anys. ¿I això no pot ser! No podem pensar a tenir tantes places per a només ocupar-les, tal vegada, un mes, a l'agost, perquè això no és rendible ja que suposa unes inversions excessives per a tan poc rendiment.

Existeix una opinió professional, davant tot això, que la Federació comparteix. S'hauria de practicar una política dràstica de paraitzar, provisionalment, les noves construccions i, al mateix temps, dur a terme una política de reconversió, d'ajudar a fer desaparèixer places del mercat. És clar que això és un problema, perquè ¿com es pot fer que desapareguin places? És difícil, però hi ha fórmules intel·ligents i valentes, que no puc avançar perquè estan encara en fase d'estudi, perquè la gent a qui no li pugui ser rendible reconvertir l'empresa pugui retirar-se i dedicar-se a una altra cosa.

¿I per què volem paraitzar provisionalment? Perquè considerem que en aquests moments hi ha una eufòria tan gran de noves inversions, que no responen a plantejaments econòmics: gent que inverteix sense fer estudis de costos i rendibilitat, i quan han creat les places resulta que no les poden vendre i n'abaixen els preus, i això romp el mercat; i en segon lloc, i això és molt preocupant, és ben possible que a Balears —com a altres llocs d'Espanya— s'estiguen dedicant doblers de procedència desconeguda, la principal finalitat dels quals potser no és la rendibilitat econòmico-turística. I és clar, tot això ens romp el mercat. Quan hi ha aquestes influències estranyes, les conseqüències són necessàriament molt dolentes.

—*¿Hi ha un cert passotisme de les institucions respecte al fet turístic?*

—Pens que les nostres autoritats, la velocitat a què es mou el món del turisme les ha guanyades. El decret Cladera II, que si s'hagués fet més ràpidament hauria estat positiu, va arribar tard i, a més, l'elaboració va ser massa lenta i va provocar una acceleració de certes inversions. I el que ara està succeint ja es veia venir. En conjunt, els hotelers inclosos, es pot dir que el

«Les autoritats han estat vençudes per la velocitat del turisme».

món turístic va sempre a remolc dels esdeveniments. I en realitat hauriem de tenir prou capacitat per a decidir el que volem, quin tipus de turista volem, quin tipus d'establiment, i com aconseguir-ho. I això, aquestes definicions, hauria de ser l'objectiu de la política turística, per a veure quin tipus de turisme volem a la comunitat, i no només els hotelers, sinó tots, tota la comunitat de Balears.

—*La desitjada reconversió ha estat calculada en uns cent mil milions de pessetes. ¿Són xifres encertades?*

—Serien xifres semblants. El que ocorre és que, efectivament, en política turística no es poden fer operacions aïllades. El que no es pot fer és dir «ara farem hotels de cinc estrelles i ja haurem canviat el turisme»; no és això, perquè abans s'ha de crear allò que els clients de cinc estrelles puguin demanar, com per camps de golf, restaurants, espectacles, etc., adequats a aquesta catego-

ria. Coses que no estem en condicions d'oferir ara.

S'ha fet un primer pas, crec que important, que és el Pla d'Adequació de les infraestructures turístiques en els municipis, als quals el Govern balear dedicarà uns 12.000 milions (66 % a fons perdut i 40 % que s'haurà de fer càrrec cada municipi). ¿I qué es pretén amb això? Que l'entorn i la costa de les Illes sigui mitjanament decent. Que comencem a superar els problemes d'aigua potable, de clavegueram, de zones verdes, de depuradores, etc. Això és encoratjador, però només és el principi. Les paraules clau en política turística són modernització, que la planta hotelera sigui competitiva d'aquí a 5 anys, i reconversió, eliminar els hotels no recuperables de cap manera.

—*La Federació que vostè presideix s'ha oposat recentment a la construcció d'una urbanització a Cala Mondragó, ¿com creu que es pot conjugar el creixement econòmic i el*

respecte al medi ambient? Li ho dic perquè m'imagin que cap hoteler està disposat a perdre doblers si un altre en guanya.

—Això precisament és la gran lluita que soterradament s'està produint en la nostra comunitat. Nosaltres, la federació, manifestem i creiem que els espais naturals són un element imprescindible per al futur de les nostres Illes. Ja hem comès massa errors... Cap projecte de reconversió ni cap intent d'atraure turisme de més qualitat triomfarà si no tenim un gran respecte als espais naturals. Nosaltres tenim com a punt de referència el catàleg d'espais naturals acceptat pel govern autònom i no acceptarem cap projecte que tingui previstes actuacions manifestament abusives, sigui per ocupació d'espai, per metratge de les alçades, etc.

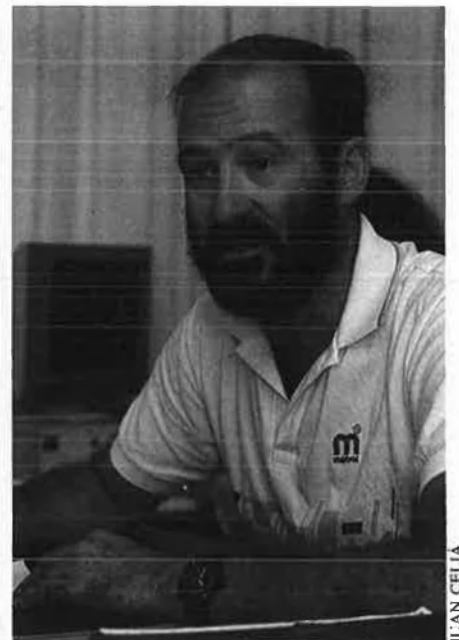
La gran lluita s'establirà, s'estableix ja, en el sentit que hi ha una tendència a obrir el mercat de segones residències per a estrangers de poder adquisitiu mitjà-alt. Aquest produc

Estiu

NOVETATS **en** LLIBRES

<p>edicions 62 s/a</p> <p>LES GEORGIQUES Claude Simon Les millors obres de la Literatura Universal/Segle XX, 35, 320 pàgines. La novel·la més brillant i més aplaudida del premi Nobel de 1985: en èpoques diferents i en moments d'agitació i violència, tres personatges viuen experiències que semblen repetir-se, superposar-se...</p>	<p> Editorial Laia</p> <p>BARCELONA 2080 I ALTRES CONTES IMPROBABLES Victor Mora «El Mirall i el Temps» Una imaginació desbridada i unes dots de fabulació poc comunes es manifesten a <i>Barcelona 2090</i> i altres contes improbables.</p>
<p>Edicions BROMERA</p> <p>CURS DE SOCIOLINGÜÍSTICA 2 Amadeu Viana/Toni Molla Llengua i legislació, la comunitat lingüística, processos de substitució lingüística, sistemes de memòria social...</p>	<p>EDITORIAL EMPÚRIES</p> <p>TEORIA DELS COSSOS Gabriel Ferrater Col·lecció El Ventall, 10 Primera edició íntegra, no mutilada per la censura, d'un llibre mític de la poesia catalana contemporània.</p>
<p> GREGAL LLIBRES consorci d'editors valencians s.a.</p> <p>EL NOU PINOTXO Christine Nösthinger Col·lecció «Gregal Llibres» El nou Pinotxo, adaptat al món i als comportaments d'avui, recrea el famós personatge, que ja ha fet cent anys, il·lustrat a tot color per Nikolaus Heidelbach.</p>	<p> LA GALERA, S. A., EDITORIAL</p> <p>UN OCELL DE TOTS ELS COLORS Luce Fillo Col·lecció «Cronos» Els problemes i les aspiracions de la gent senzilla de l'illa de la Reumo.</p>
<p> EDITORIAL TRES I QUATRE</p> <p>COLL DE SERPS Cremades i Arlandis Narratives 3 i 4, núm. 7 La història d'un home que no volia ser soldat i que fou afusellat. Premi Sant Jordi de novel·la 1977.</p>	<p> curial</p> <p>TEATRE CATALÀ DEL ROSSELLÓ. Segles XVII-XIX (volum I) A cura de Pep Vila «Biblioteca Torres Amat», 7 Conté dues obres fins ara inèdites, de la fi del segle XVII, properes als esquemes de la dramalúrgia de Francesc Fontanella.</p>
<p> Edicions Proa</p> <p>TEMPS D'ESBROTAR Agustí Pons Els llibres de l'Óssa menor, 153 Pròleg de R. P. Balasch És un extens poema d'amor en trenta seccions que, a propòsit del Càntic dels càntics, lloa l'estimada, el seu cos, la mútua plenitud.</p>	<p> EDITORIAL TRES I QUATRE</p> <p>EL QUARTO DE LES FIGUES Quim Soler La Unitat, 133 Com el seu nom indica, un vaporós homenatge a Pere IV i una condemna ferotge de la sexualitat acompanyada.</p>

JUAN CELIA

«Serem inflexibles en el respecte als espais naturals».

te s'està construint ara i es vol seguir construint més. Hi haurà una lluita d'interessos. Nosaltres reconeixem que això pot donar recursos, però si d'això en fem una utilització límit, com hem fet fins ara, n'arribarem a fer tantes i tan barates que es reproduirà el problema que tenim amb la planta hotelera ara.

—Aquest projecte de reconversió, la major preocupació pel medi ambient de la Federació... ens poden fer sentir optimistes però hi ha indicis preocupants, com és ara la fuga de capital generat a Mallorca que s'inverteix al Carib, Turquia...

—Jo sóc optimista quant al fet que hi ha possibilitats reals. El que passa és que sóc pessimista respecte a les capacitats humanes: si no s'aconsegueix la unanimitat, es fracassarà.

Quant a les cadenes, el que ocorre és que van veure com aquesta situació es donaria, que arribaria el moment que Mallorca tendria una baixada de beneficis, i després d'haver calculat les possibilitats han començat a invertir a Àfrica, al Carib, a Turquia... Respecte a això, crec que és lícit i que, sempre que no sigui una competència directa amb Mallorca, no hi ha res a dir. Sempre que, però, es deixi un remanent important del benefici que es genera aquí perquè en el moment adequat es faci la modernització dels seus establiments. El que seria inqualificable seria que es fes una sagnia econòmica dels recursos obtinguts a les nostres Illes i se'ls emportassin a fora. □